

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

دستورالعمل انتشار گواهی سپرده مدت دار، ویژه سرمایه‌گذاری (خاص)

در اجرای بند (۱) از یک‌هزار و دویست و پنجاه و هشتمین صورتجلسه مورخ ۱۳۹۷/۰۶/۲۶ شورای پول و اعتبار، "دستورالعمل انتشار گواهی سپرده مدت‌دار، ویژه سرمایه‌گذاری (خاص)" به شرح ذیل تدوین می‌گردد:

بخش اول - تعاریف

ماده ۱- در این دستورالعمل اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار رفته است:

۱. **بانک مرکزی:** بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.
۲. **موسسه اعتباری:** بانک (به استثنای بانک‌های قرض‌الحسنه) یا موسسات اعتباری غیربانکی که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی تاسیس شده‌اند و تحت نظارت بانک مرکزی قرار دارند، در این دستورالعمل به عنوان ناشر و ضامن می‌باشد.
۳. **سپرده:** سپرده مدت‌دار ویژه سرمایه‌گذاری (خاص)، سپرده‌ای است که موسسه اعتباری به منظور تجهیز منابع برای تامین مالی طرح سودآور تولیدی اعم از کالا و خدمات و نیز توسعه و تکمیل طرح مذکور در قالب سرمایه ثابت و یا سرمایه در گردش افتتاح می‌نماید.
۴. **سپرده مرابحه‌ای:** سپرده‌ای که به منظور تامین مالی سرمایه در گردش طرح سودآور تولیدی توسط موسسه اعتباری به صورت حداکثر یکساله برای سپرده‌گذار افتتاح می‌گردد و در قالب قرارداد تسهیلات مرابحه‌ای متناظر با سررسید سپرده افتتاح شده در اختیار تسهیلات‌گیرنده قرار می‌گیرد.
۵. **سپرده مشارکتی:** سپرده‌ای که به منظور تامین مالی سرمایه ثابت طرح سودآور تولیدی توسط موسسه اعتباری با سررسیدهای مختلف برای سپرده‌گذار افتتاح می‌گردد و در قالب قرارداد تسهیلات مشارکتی متناظر با سررسید سپرده افتتاح شده در اختیار تسهیلات‌گیرنده قرار می‌گیرد.
۶. **گواهی سپرده:** گواهی سپرده مدت‌دار، ویژه سرمایه‌گذاری (خاص)، گواهی‌ای با نام، قابل بازخريد قبل از سررسيد و غيرقابل انتقال در بازار پول است که موسسه اعتباری به صورت الکترونیکی و از طریق سامانه سیما مبتنی بر MQ در چارچوب ضوابط این دستورالعمل به صورت سپرده مرابحه‌ای و یا مشارکتی منتشر می‌نماید.
۷. **تسهیلات‌گیرنده:** شخصی حقوقی است (به غیر از شرکت‌های سرمایه‌گذاری و تامین سرمایه) که جهت تامین منابع مالی مورد نیاز طرح سودآور تولیدی اعم از کالا و خدمات و نیز توسعه و تکمیل طرح مذکور، تقاضای دریافت تسهیلات از محل منابع حاصل از انتشار گواهی سپرده را از موسسه اعتباری در چارچوب این دستورالعمل دارد.
۸. **سپرده‌گذار:** شخص حقیقی و حقوقی است که درخواست وی مبنی بر افتتاح حساب به منظور خرید گواهی سپرده جهت تامین منابع مالی طرح سودآور تولیدی به موسسه اعتباری ارائه می‌گردد.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

بخش دوم - شرایط گواهی سپرده

ماده ۲- نرخ سود گواهی سپرده مباحه‌ای، توسط بانک مرکزی تعیین می‌شود.

ماده ۳- نرخ سود علی‌الحساب گواهی سپرده مشارکتی توسط بانک مرکزی و نرخ سود قطعی آن، پس از اتمام موضوع مشارکت و بر مبنای محاسبه سود و زیان واقعی آن تعیین می‌شود.

ماده ۴- سهم سود سپرده‌گذار با توجه به مبلغ و مدت وجوه آنها نسبت به کل منابع طرح تعیین می‌گردد و اصل مبلغ گواهی سپرده در سررسید توسط موسسه اعتباری به سپرده‌گذار بازپرداخت خواهد شد.

ماده ۵- پرداخت سود گواهی سپرده مباحه‌ای و مقاطع پرداخت سود علی‌الحساب گواهی سپرده مشارکتی به سپرده‌گذار با پیشنهاد موسسه اعتباری و تایید بانک مرکزی تعیین می‌شود.

ماده ۶- در گواهی سپرده مشارکتی، پس از تعیین سود یا زیان قطعی توسط موسسه اعتباری و تایید آن از سوی بانک مرکزی، مابه‌التفاوت سود قطعی با سودهای علی‌الحساب پرداختی، به سپرده‌گذار پرداخت خواهد شد؛ در صورتی که سود قطعی طرح کمتر از سودهای علی‌الحساب پرداختی باشد، تسهیلات‌گیرنده زیان ناشی از این امر را تقبل خواهد نمود.

تبصره- در گواهی سپرده مشارکتی، تسهیلات‌گیرنده با موافقت موسسه اعتباری، می‌تواند طی قرارداد مشارکت فی‌مابین خود با آن موسسه اعتباری، سود دوران مشارکت را به‌صورت یکجا در مقطع پایان مشارکت و یا قسمتی از سود پیش‌بینی شده به صورت علی‌الحساب طی دوران مشارکت پرداخت نماید. در این صورت لازم است موسسه اعتباری، پرداخت سود را در مقاطع تعیین شده به سپرده‌گذار تضمین نماید.

ماده ۷- نرخ بازخرید قبل از سررسید گواهی سپرده، توسط بانک مرکزی تعیین می‌شود.

ماده ۸- بازفروش گواهی سپرده از محل گواهی سپرده بازخرید شده در بازار پول با رعایت نرخ‌های تعیین شده تا سقف مبلغ فروش رفته و تا تاریخ سررسید بلامانع می‌باشد.

ماده ۹- معاملات ثانویه گواهی سپرده با پذیرش سازمان بورس و اوراق بهادار و در چارچوب ضوابط و مقررات بازار سرمایه امکان‌پذیر می‌باشد.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ماده ۱۰- در صورت عدم فروش گواهی سپرده تا پایان مهلت عرضه، با درخواست موسسه اعتباری و تایید بانک مرکزی، قابلیت تمدید مهلت عرضه وجود خواهد داشت و پس از پایان مهلت عرضه، در صورت عدم فروش صددرصدی گواهی سپرده منتشر شده، با تایید بانک مرکزی گواهی سپرده ابطال می‌شود و پس از اطلاع‌رسانی موضوع از سوی موسسه اعتباری، وجوه سپرده‌گذار به حساب معرفی شده برای واریز سود مسترد می‌گردد. در صورت استرداد وجوه سپرده‌گذار، کلیه هزینه‌های مربوط، به عهده تسهیلات‌گیرنده می‌باشد.

تبصره- درج موضوع ماده فوق از سوی موسسه اعتباری، در قرارداد سپرده‌گذاری الزامی می‌باشد.

ماده ۱۱- تسهیلات‌گیرنده موظف است طبق اعلام موسسه اعتباری، ضمن ارائه وثایق لازم برای تضمین پرداخت‌های مربوط به مبالغ اصل و سود گواهی سپرده، وجوه لازم را در سررسیدهای معین در اختیار موسسه اعتباری قرار دهد. هرگونه تاخیر در تامین منابع فوق، مشمول پرداخت وجه التزام تاخیر تامین منابع به میزان مقرر در قرارداد مربوط خواهد بود.

ماده ۱۲- انتشار گواهی سپرده برای هر طرح بنا به درخواست موسسه اعتباری و منوط به تایید و اخذ مجوز از بانک مرکزی حاوی کد شتاب در سامانه سیما خواهد بود.

ماده ۱۳- نرخ سود تسهیلات اعطایی از محل گواهی سپرده به تسهیلات‌گیرنده، معادل با نرخ سود گواهی سپرده حسب مورد مشارکتی به صورت علی‌الحساب یا مباحه‌ای بوده و موسسه اعتباری صرفاً مجاز به اخذ کارمزد به‌منظور جبران خدمات بانک مطابق با ماده ۱۴ این دستورالعمل خواهد بود.

ماده ۱۴- نرخ کارمزد موسسه اعتباری برای تسهیلات اعطایی به تسهیلات‌گیرنده از محل منابع حاصل از انتشار گواهی سپرده مطابق با جداول کارمزد خدمات بانکی (موضوع بخشنامه شماره ۰۲/۳۲۷۸۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۷ بانک مرکزی و اصلاحیه‌های بعدی آن)، شامل ضمانت در مقابل سپرده مدت‌دار ریالی، ضمانت‌نامه در مقابل سایر اوراق بهادار، تضمین اوراق بهادار، امور مربوط به نظارت بر مصرف تسهیلات طرح‌ها، هزینه کارشناسی طرح‌ها، سایر هزینه‌ها و ... حداکثر برابر ۶ درصد تعیین می‌گردد.

تبصره- حداکثر تخفیف در نرخ کارمزد موسسه اعتباری برای تسهیلات اعطایی به تسهیلات‌گیرنده، ۲۰ درصد می‌باشد.

ماده ۱۵- نسبت سپرده قانونی گواهی سپرده نزد بانک مرکزی، ۱۰ درصد می‌باشد.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

بخش سوم - وظایف موسسه اعتباری

ماده ۱۶- موسسه اعتباری موظف است نسبت به انجام موارد زیر اقدام نماید:

۱. اعتبارسنجی متقاضی ایجاد سپرده پیش از انتشار گواهی سپرده.
 ۲. بررسی گزارش توجیهی، فنی - اقتصادی و مالی طرح موضوع انتشار گواهی سپرده از جمله مبلغ، شرایط پیشنهادی انتشار و ... که از سوی تسهیلات گیرنده به موسسه اعتباری ارائه شده است.
 ۳. اخذ مدارک و مستندات لازم مبنی بر کفایت وثایق تسهیلات گیرنده به منظور تضمین پرداخت سودهای متعلق و بازپرداخت اصل وجه گواهی مذکور در سررسیدهای مربوط.
 ۴. ارسال درخواست اخذ مجوز انتشار به بانک مرکزی به همراه گزارش کارشناسی موسسه اعتباری منضم به گزارش توجیهی طرح، آخرین صورتهای مالی حسابرسی شده و مصوبه کمیته ریسک.
 ۵. پیش بینی هزینه های مربوط به انتشار از جمله تبلیغات و ... از محل منابع داخلی تسهیلات گیرنده در گزارش توجیهی، فنی - اقتصادی و مالی طرح موضوع انتشار.
 ۶. اطلاع رسانی عمومی شرایط انتشار گواهی سپرده از جمله نرخ سودها، نرخ بازخريد قبل از سررسيد و معاملات ثانويه و ... به نحو مقتضي.
 ۷. اطلاع رسانی به بانک مرکزی در صورت عدم فروش صد در صدی گواهی سپرده.
 ۸. اطلاع رسانی ابطال گواهی سپرده به سپرده گذار به دلیل عدم فروش صد درصد ظرف حداکثر ۱۵ روز، پس از اخذ تایید بانک مرکزی.
 ۹. اعطای منابع حاصل از انتشار گواهی سپرده به تسهیلات گیرنده در قالب قرارداد تسهیلات مشارکتی برای تامین مالی سرمایه ثابت و در قالب قرارداد تسهیلات مرابحه برای تامین مالی سرمایه در گردش.
 ۱۰. نظارت مستمر بر مصرف وجوه حاصل از انتشار گواهی سپرده صرفاً در اجرای طرح موضوع انتشار و نظارت بر صورتهای مالی و عملکرد اجرایی طرح، به عنوان وکیل سپرده گذار در طرح و همچنین انجام بازدیدهای دوره ای از طرح تا سررسید گواهی سپرده.
 ۱۱. ایجاد سرفصل جداگانه حسابداری مستقل برای هر طرح موضوع انتشار گواهی سپرده مشارکتی.
 ۱۲. ارسال گزارش محاسبه سود قطعی طرح برای سپرده مشارکتی پس از تأیید موسسه حسابرسی و بازرس قانونی موسسه اعتباری حداکثر ۵ ماه پس از سررسید گواهی سپرده به بانک مرکزی.
 ۱۳. پرداخت اصل و سودهای علی الحساب و قطعی گواهی سپرده در مقاطع تعیین شده.
 ۱۴. ارسال گزارش مصوب کمیته تطبیق توسط موسسه اعتباری مبنی بر رعایت مقررات و ضوابط در طرح هایی که برای آنها مجوز انتشار گواهی سپرده خاص صادر شده است، پس از تایید هیئت مدیره به بانک مرکزی.
- دستورالعمل انتشار گواهی سپرده مدت دار، ویژه سرمایه گذاری (خاص) در ۱۶ ماده و ۳ تبصره در تاریخ ۱۴۰۴/۰۱/۲۰ به تصویب کمیسیون عملیات پولی و اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران رسید.